

Forskning skal skape DYKTIGERE ELEVER

Elevene på Agder har dårligere resultater i leseferdigheter enn elever i resten av landet. Nå gir fylkene støtte til forskning på multimodalitet, og håper dette kan gi dyktigere elever. Kan det tenkes at det finnes andre veier til god tekstforståelse enn de lærerne benytter i dag?

AV PETTER N. TOLDNÆS

Utdanningsdirektoratet presenterte nylig resultatene fra nasjonale prøver i leseferdighet og tallforståelse. Spesialkonsulent Geir Selstrøm i Arendal kommune forteller at Agder-elevene jevnt over gjorde det svært dårlig, med kun få unntak.

- Vi gjør nå et krafttak rundt i kommunene for å bedre resultatene, og jeg håper at denne satsinga på forskning innen kommunikasjon kan hjelpe oss, sier han.

KOMMUNIKASJON PÅ FLERE NIVÅER

Multimodalitet handler om tekster som er satt sammen av flere uttrykksmidler – ord, bilder, grafikk, og kanskje lyd og video i tillegg. Medieutviklingen gjør det stadig mer aktuelt å studere slike tekster, der flere typer informasjon er tilstede på en gang.

- Et dikt er for eksempel ikke bare et dikt! Det er satt opp på en spesiell måte, og det står i en bok eller på en nettside. Det kommuniserer derfor på flere måter og det har dermed flere dybder enn bare selve skriften, sier Elise Seip Tønnessen. Hun og Martin Engebretsen er førsteamanuenser ved Institutt for nordisk og mediefag i Kristiansand.

FAGOMRÅDE I VOLDSOM UTVIKLING

Instituttet på UiA er et av landets ledende fagmiljøer på feltet der språk, litteratur og mediefag møtes, og har de siste årene tilbudt stadig flere utdanningsmuligheter. Høgskolefusjonen som fant sted midt på nittitallet bidro til at miljøet ble samlet og dermed mer slagkraftig. Dagens raske utvikling av gamle og nye medier gjør fagfeltet mer spennende enn noen gang.

Tidligere ble dette fagområdet litt diffust knyttet til et "utvidet tekstbegrep", og var viet liten plass i språkmiljøene. Nå er multimodalitet blitt et internasjonalt forskningsområde, og man har sett viktigheten av å studere tekst og kommunikasjon på flere nivåer. Kommunikasjonsfagene ved UiA har sprunget ut fra et tekstfaglig miljø, og ikke fra mediefag eller samfunnsfag som ved andre institusjoner. Det er unikt i norsk sammenheng, og gir en annen innfallsvinkel til faget.

Den nye stipendiaten vil dermed slett ikke bli overlatt til seg selv. Den som tilsettes vil gå inn i en faggruppe som allerede er i gang med to liknende prosjekter, ett rettet mot skolen og ett rettet mot medietekster.

- I skoleprosjektet har vi et tett samarbeid med flere skoler på Agder. Vi observerer kommunikasjonen i klasse-

rommet, og så analyserer vi i etterkant. Forskningsresultatene skal komme både Agder og resten av landet til gode. Systematisk jobbing med enkle prosesser gir oss kunnskap vi kan dele med lærerne. Det dreier seg blant annet om å finne ut av hvordan elevene best lærer å lese, og i neste omgang å lese seg til kunnskap. Kanskje kan et sterkere fokus på samspillet mellom skrift og bilde gi bedre læring, tror Tønnessen.

FORSKINGEN KAN OGSÅ ANVENDES PÅ ANDRE OMRÅDER

- Vi har enda mye å lære om hvordan kommunikasjon egentlig fungerer, og hvorfor noe fungerer godt mens noe annet fungerer dårlig. Multimodale tekster representerer et stort og nytt forskningsfelt, og som ved all forskning tar det tid å bli klok. Men gjennom systematisk arbeid finner man fram til ny kunnskap, forteller Engebretsen. Han tror også resultatene fra stipendatstillingen kan komme til nytte på flere områder.

- Vi håper også at vi kan skape et resursmiljø for kommunikasjonsbransjen, og at vi kan bidra til å styrke bevisstheten rundt tekstskaping, avslutter han.

> Fakta – Agderstipend

Fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder har vedtatt å finansiere seks stipendiatstillinger ved Universitetet i Agder. Fylkene ønsker et enda tettere samarbeid med universitetet, og håper resultatene av forskningen skal komme Agder til gode. I første omgang dekkes områdene realfag, økonomi, helse og kommunikasjon.

HÅPER PÅ FORBEDRING: Elise Seip Tønnessen og Martin Engebretsen håper at nye stipendiatstillinger skal gi elever bedre leseferdigheter.

” – Vi har enda mye å lære om hvordan kommunikasjon egentlig fungerer, og hvorfor noe fungerer godt mens noe annet fungerer dårlig